

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Laurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

526. An penes Capitulum sit potestas conferendi beneficia debita conferri
certi generis personis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

3. Ampliatur tertio, ut procedat, etiam si collatio spectaret ad Episcopum non faciendâ nisi cum consensu, & consilio Capituli; cum enim consilium, & consensus ille non faciat provisionem beneficii communem Capitulo cum Episcopo, provisio adhuc non poterit pertinere ad Capitulum sede vacante. Ventrigl. *loc. cit. num. 53.* Barbof. *loc. cit. num. 10.* citans Pavin. *p. 2. q. 1.* Navar. *conf. 20. num. ult. de prab.* Molin. *de iust. tract. 5. d. 71. num. 9. & 13.*

4. Limitatur è contra responsio quòd ad beneficia, quæ vivente Episcopo erant collationis liberæ simultaneæ illius cum Capitulo; hæc enim ratio huius communionis defuncto Episcopo tota transit ad Capitulum, utiturque illud tunc iure suo. Dian. *loc. cit.* citans Molin. *ubi ante. num. 13.* Navar. *conf. 20. de prab.* Fermos. *loc. cit. q. 24. n. 5.* Corrad. *pr. benef. 1. 3. c. 6. num. 71.* Barbof. *Castrop. ll. cit. Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 13.* Neque enim beneficia simultaneæ collationis, dum vacant sede vacante in mense ordinario, reservantur Papæ per Regul. 2. *Cancellar.* cum illa loquatur de collatione libera, quæ à solo Episcopo ad illius præcisam, & totalem voluntatem fieri potest, satisque ostendit Papa per illa verba Regula: *non tamen ad collationem cum alio vel aliis spectantia*: se nolle Capitulo præjudicâre in sua collatione sede episcopali vacante. Corrad. *loc. cit. num. 71. & 74.* Unde jam, dum quidam Canonici, v. g. Magistrales, Doctores &c. in quibusdam Cathedralibus providentur communibus suffragiis Episcopi, & Capituli per concursum, poterit Capitulum sede vacante providere istiusmodi beneficia. Barbof. *loc. cit. num. 110.* citans Molin. *ubi ante.* Navar. *loc. cit. & c. 1. ne sede. vac. in 6.*

Questio 526. Num penes Capitulum sede vacante sit potestas conferendi beneficia debita conferri certi generis personis, puta graduatis, filiis familias, consanguineis fundatoris, nominatis, vel etiam certa persona, puta seniori de tali familia seu primogenito?

Resp. Non posse conferri Capitulo debita conferri certi generis personis. Dian. *loc. cit. resol. 26.* referens Coraf. *de benef. p. 1. c. 7. n. 5. & p. 4. c. 4. n. 37.* & Meroll. *tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 1. n. 107.* loquentes in genere de beneficiis debitis certo generi personarum. Castropal. *tract. 13. d. 2. p. 29. n. 13.* Gonzal. *ad Regul. 8. Cancellaria. gl. 45. num. 19. & gl. 9. §. 1. n. 77.* loquentes in specie de beneficiis patrimonialibus, hoc est, debitis conferri non nisi oriundis ex tali loco; in ordine ad quæ licet gravata sit ordinaria potestas Collatorum, nihilominus adhuc eorum dici liberam collationem ait Gonz. *loc. cit. num. 75.* prout resolutum in *Abulensi parochial. 12. Jun. 1594. & num. 19.* ubi testatur in *una Prioratus de Novemb. 1603.* resolutum, esse adhuc liberam collationem, etiam faciendâ necessariò uni ex sex de certo Collegio. Et quòd in terminis beneficiorum patrimonialium eorum collatio facta à Capitulo, ejusve Vicario sede vacante sit nulla, resolutum esse in *Callagur. beneficii de Arcarsa. 26. April. 1569.* ait num. 77. Item Lotter. *l. 2. q. 2. num. 30.* Ventrigl. *loc. cit. n. 56.* loquentes in specie de graduatis vel nominatis. Fermosin. *tract. de Capit. sed. vac. q. 23. n. 14.* loquentes in specie de

beneficiis debitis ex fundatione conferri consanguineis fundatoris, vel uni ex personis de certo Collegio.

2. Contrarium sentiente Rebuff. *in pr. tit. de devolut. n. 85. & tract. de nominatione. q. 8. n. 49.* ubi, quòd, ne diuturna vacatio contingat, posse Capitulum constituere administratorem, qui provideat de beneficiis, quorum collatio est necessaria. Item Garc. *p. 5. c. 7. num. 55.* per numeros plures mordicus & fuse tenente contrarium, & conante solvere argumenta Corasii. Nititur autem potissimum hoc argumento, quòd militet eadem ratio pro collatione in eo sensu necessaria, quòd fieri debeat certi generis personis, quæ militat pro institutione, & confirmatione. Verùm ratio in oppositum à Castropal. adducitur, & quidem universalis, militans quoque pro *Respons. seg.* nimirum, quòd beneficia debita sunt certo generi personarum, vel etiam certæ, & determinatæ in individuo personæ, puta propinquiori fundatoris, aut aliàs digniori, id ipsum non constituat collationem necessariam, sed liberam, & voluntariam relinquat, dum nemo cogere potest Episcopum ad faciendam talem collationem, & ea debita non est fieri per Episcopum, sed is possit permittere elabi totum semestre datum ad providendum; & ita devolvi collationem ad alium, secus ac contingit in beneficiis, quæ præmissâ electione, & præsentatione conferuntur; utpotè in quibus compelli potest Ordinarius tam à patrono, & Electoribus, quàm à præsentato, & electo, ut electum confirmet, & præsentatum instituat; neque is se defendere potest ex semestri concessio ad conferendum; cum pro institutione, & confirmatione non sit hoc semestre concessum; neque ob illius omissionem institutio & confirmatio ad superiorem devolvatur; cum in his non detur devolutio, sed potius cogatur institutor, & confirmator à superiore facere institutionem, & confirmationem.

3. Rationem aliam dat Lotter. *loc. cit. num. 30.* quòd talis collatio non pertineat adhuc ad legem jurisdictionis, utpote ad quam ex dicta necessitate faciendæ collationis non concluditur; & in materia provisionis, quòd minus facultas aliqua transeat in Capitulum sede vacante, sufficiat hunc ipsum casum non esse expressum in jure, juxta Coraf. *de benef. p. 2. c. 7. num. 4.* Feder. *de Senis conf. 30. num. 3.* & Rotam in *Abulensi, parochial. 1. Febr. 1593.* apud Lotterium. Unde jam etiam manifesta patet disparitas inter dictam collationem, & institutionem, & confirmationem; dum casus ille de confirmatione electi, & institutione præsentati reperitur expressus in jure; item ille spectat ad legem jurisdictionis, & sic in alio sensu debitus, nimirum quia est iustitiæ. Confirmantur hæc ex eo, quòd dum Episcopus, cui vult ex pluribus graduatis, filiis familias, nominatis &c. provideret, exercet actum gratiæ, seu qui proprie est gratificationis. Quin & ad hoc electa à lege est industria personæ Episcopi, dum ejus judicio remittitur prælectio unius ex pluribus; in quibus autem electa est industria Episcopi, ea non transeunt in Capitulum sede vacante. Lotter. *loc. cit. num. 31. & 32.* Et quòd specialiter juxta aliquos esse videtur contra Garciam, illud est, quòd hæc ratione nimium extendatur potestas Capituli sede vacante circa collationem beneficiorum contra communem praxin, & sensum. Si enim possent con-

conferre beneficia debita ex fundatione certo generi personarum v. g. consanguineis fundatoris; quia talis collatio censetur necessaria, eadem ratione possit conferre debita ex fundatione conferri concivibus fundatoris v. g. Neapolitanis, vel etiam regnicolis, & non exteris; & sic beneficia v. g. totius Hispaniz, quod absurdum inquit Meroll. *loc. cit.* cum valde improprie illa omnia beneficia dicantur collationis necessaria. Quod tamen absurdum male ex eo deducitur; dum nullatenus sequitur: potest Capitulum omnia beneficia ea lege fundata, ut non nisi regnicolis conferantur, conferre; ergo potest conferre totius regni beneficia; quia omnia regni beneficia sic fundata non sunt; ac proinde, parum hac instantia urget contra Garciam.

4. Illud tamen hic notandum, quod monet Fermos. *loc. cit. num. 20.* dum dicitur, non transire ad Capitulum facultatem conferendi beneficia nominatis, id intelligendum de nominatione non habente rationem presentationis, & relinquente liberum, ut nominatus prateriri possit; alias enim provisio non erit collatio, sed institutio, vel confirmatio. Unde ut Dian. *loc. cit. resol. 25. ex Solorzano de jure Indiar. l. 3. c. 13. num. 31.* citatis quoque Wam. *conf. 259. & 260. & 267. n. 2.* Sebast. Nevio in Rubr. *tit. qui seuda dare poss. n. 25. & seq.* aliisque pluribus, id intelligendum non est de nominatione, quæ pro omnibus Indiarum ecclesiis fit à Rege Catholico, utpote quæ rationem veræ presentationis habet, & fit à Rege tanquam patrono omnium illarum ecclesiarum; adeoque jam fieri potest à Capitulo, vel ejus Vicario collatio dependenter à dicta nominatione, utpote jam habens rationem veræ institutionis.

5. Resp. ad secundum: Sed neque fieri potest à Capitulo sede vacante collatio beneficii debiti conferri uni in individuo personæ, nempe Titio primogenito, vel Cajo optanti illud beneficium. Sic enim convincunt duæ rationes primæ pro responsione præcedente adductæ contra Fermosin. *loc. cit. num. 14.* Dianam, Meroll. *l. cit.* ubi dicunt in tali collatione nullam exerceri liberalitatem, & de ea collatione necessaria intelligendos AA. apud Garciam dicentes, Capitulum posse facere collationes beneficiorum necessarias, & de quali collatione in specie loquitur Garcia. *loc. cit. num. 90.*

Questio 527. An, & qualiter competat Capitulo sede vacante alternativa mensium, dum alias ei competit privative vel simultanee cum Episcopo collatio?

1. **R**esp. primò: Capitulo Cathedrali habenti per se, seu privative ad Episcopum collationem non competit alternativa sede plenâ. Garc. *p. 5. c. 1. n. 684.* Gonz. *ad Regul. 8. gl. 42. n. 2.* Gratia enim hæc conferendi alternis mensibus locum non habet in inferioribus Episcopo collationibus. Gonz. *loc. cit. num. 1.* Garc. *loc. cit. num. 473.* nisi forte speciali super hoc privilegio sint donati, ut Lotter. *l. 2. q. 41. n. 120.* Neque etiam competit Capitulo sede vacante ob eandem rationem. Choek. *ad regul. 8. gl. 15. num. 2.* Garc. *num. 685.* citans Rotam in Segob. *Canonis. 24. Novemb. 1588.*

2. Resp. secundò: Neque competit alternativa Capitulo etiam sede vacante, dum habet alias simultaneam cum Episcopo collationem; quia

tunc confert nomine suo, & est adhuc inferior collator Episcopo. Vide dicta à me in *Foro benef. p. 2. q. 582. num. 1.*

Questio 528. An Capitulum conferre possit beneficia, quorum collatio ob negligentiam inferiorum collatorum devoluta ad Episcopum fuit, aut certe ad illum devolvenda, ubi is supervixisset?

1. **R**esp. Non convenire super hoc puncto AA. Affirmativam tenent Jo. Andr. in *c. quamquam. de elect. in 6.* Zechus de *benef. & pens. c. 5. n. 5.* Zerol. *pr. episc. p. 1 v. Capitulum. §. 5.* Lamb. de *jur. ep. l. 2. p. 3. q. 3. n. 8. n. 6.* Zipæ. de *jure pontif. l. 3. tit. ne sed. vac. n. 6. & 7.* (ubi is etiam: num verò collatio, quæ jure devoluta competit Episcopo, successori reservanda sit de jure satis problematicè controversitur) Vallens. *l. 3. tit. 9. n. 4.* Molin. de *just. tract. 5. d. 11. n. 12.* apud Barbof. de *jure eccl. l. 1. c. 32. n. 110.* E quibus Molina his ferè verbis suam sententiam proponit: Quamvis ad Capitulum sede vacante non pertinet conferre beneficia, quæ conferre pertinebat ad Episcopum ratione suæ dignitatis, tanquam annexum ejus dignitati ea donare, quando tamen ad Episcopum devolvitur conferre aliqua beneficia ob negligentiam, vel defectum inferioris, tunc ea conferre spectat similiter ad Capitulum sede vacante, ut cum Jo. And. consentiunt DD. communiter; quia ea devolutio tunc idque jus pertinet ad jurisdictionem episcopalem ratione utilis administrationis suæ diocesis, in bonum & favorem non Episcopi, sed beneficiorum, & animarum; in ejusmodi autem jurisdictione succedit Capitulum sede vacante. Quòd autem in eo eventu collatio beneficiorum ad Capitulum sede vacante spectet, colligitur aperte ex *c. illa. in fine juncta gloss. ult.* ob negligentiam verò conferendi beneficium intra semestre à puncto notitiæ vacationis transit jus, quod habebat Episcopus ad illud conferendum ad Capitulum, etiam si sedes non vacet, ut habetur *c. nulla. §. ult. & c. quis. de concess. preb. &c.* Sic quoque hanc sententiam probabilem asserunt Ventrigl. *loc. cit. num. 54.* Dian. *loc. cit. resol. 27.* licet uterque dicat, se sententiæ oppositæ adherere, ponitq; hanc pro ea rationem Dian. quòd hæc devolutio, seu potius facultas hæc conferendi in casu devolutionis negligentiam superioris supplendo pertineat ad Episcopum ratione jurisdictionis episcopalis (& quidem, ut dicebat Molin. necessaria ad diocesis utilem administrationem) adeoque in ea succedat Capitulum, secus ac accidit in potestate conferendi jure proprio; utpote quæ nascitur tanquam fructus ex dignitate episcopali, & ut Lotter. supra, conferre hoc jure proprio Episcopali non spectat ad jurisdictionalia.

2. His tamen non obstantibus contrarium tenent præter Dianam Ventrigl. *loc. cit.* Meroll. *tom. 3. d. 7. c. 7. dub. 9. n. 118.* Fermos. *loc. cit. q. 24. n. 4.* Garc. *p. 5. c. 7. num. 53.* Castrop. *loc. cit. num. 10.* Azor. *p. 2. l. 3. c. 38. q. 6. & l. 6. c. 26. q. 9.* Laym. in *c. cum olim. de major. & obed. n. 3.* Barbof. *loc. cit. num. 110.* citans Pavin. *p. 2. q. 2. n. 10.* Rebuff. *loc. cit. de devol. n. 93.* Quarant. Felin. Abb. &c. Fundamentum hujus sententiæ est, quòd hæc devolutio ad Prælatum superiorem inducta ob negligentiam, vel defectum Prælati inferioris non deducatur immediatè ex natura rei, nec ex aliqua ratione concludente, sed